
SPREJETA BESEDILA

P9_TA(2019)0077

Razmere v Boliviji

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 28. novembra 2019 o razmerah v Boliviji (2019/2896(RSP))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju izjav podpredsednice Komisije/visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko o volilnem postopku v Boliviji z dne 22. oktobra 2019 in razmerah v Boliviji z dne 15. novembra 2019,
  - ob upoštevanju izjave misije za opazovanje volitev Organizacije ameriških držav v Boliviji z dne 21. oktobra 2019,
  - ob upoštevanju izjave skupine revizorjev volilnega procesa v Boliviji z dne 10. novembra 2019,
  - ob upoštevanju izjave visoke komisarke OZN za človekove pravice Michelle Bachelet z dne 16. novembra 2019,
  - ob upoštevanju ustavnega referendumu, ki je v Boliviji potekal 21. februarja 2016,
  - ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o razmerah v Boliviji,
  - ob upoštevanju Splošne deklaracije o človekovih pravicah,
  - ob upoštevanju Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah,
  - ob upoštevanju najnovejših izjav za javnost Medameriške komisije za človekove pravice o Boliviji, predvsem z dne 23. oktobra, 12. novembra in 19. novembra 2019,
  - ob upoštevanju bolivijske ustave,
  - ob upoštevanju členov 132(2) in 132(4) Poslovnika,
- A. ker so 20. oktobra 2019 v Boliviji potekale predsedniške in parlamentarne volitve v okolju, ki je bilo zelo razdvojeno, saj je predsednik Evo Morales kontroverzna osebnost, polemike pa so obkrožale tudi sprejetje njegove kandidature;
- B. ker je Evo Morales, potem ko je bil njegov poskus spremembe bolivijske ustave zavržen na referendumu leta 2016, z odobritvijo ustavnega sodišča še četrtič kandidiral

na predsedniških volitvah, kar je jasno pokazalo na pomanjkanje neodvisnosti sodstva v Boliviji;

- C. ker je vrhovno volilno sodišče prenehalo sporočati predhodne rezultate, ko je bilo s hitrim in varnim sistemom za sporočanje predhodnih rezultatov prešteti več kot 80 % glasov; ker so na tej točki rezultati jasno kazali, da bo potreben drugi krog glasovanja; ker je 24 ur pozneje vrhovno volilno sodišče po navedbah Organizacije ameriških držav predstavilo podatke z nepojasnjeno spremembo trenda, ki je bistveno spremenila izid volitev in povzročila splošno izgubo zaupanja v volilni proces; ker je ustavno sodišče izključilo možnost drugega kroga glasovanja, češ da je bila dosežena potrebna 10-odstotna razlika med prvima dvema kandidatom;
- D. ker so ukrepi vrhovnega volilnega sodišča sprožili nestrinjanje in sum prevare, ne le pri podpornikih opozicijskih kandidatov, temveč tudi pri nacionalnih in mednarodnih opazovalcih ter večini mednarodne skupnosti;
- E. ker se je predsednik Morales javno oklical za zmagovalca volitev, še preden so bili posredovani in javno razglašeni vsi uradni rezultati;
- F. ker so Organizacija ameriških držav, EU in mednarodna skupnost v svojih izjavah izrazile resne pomisleke glede neupravičene prekinitve štetja glasov, kar kaže, da bi opazovalci volilne komisije utegnili biti pristranski; ker so domači in mednarodni sogovorniki priporočili, naj se organizira drugi krog volitev kot način za izhod iz politične krize;
- G. ker je nepričakovana prekinitvev štetja glasov in razglasitev zmage predsednika Moralesa privedla do množičnih protestov in mobilizacije tako podpornikov opozicije kot podpornikov predsednika Moralesa; ker je mednarodna skupnost zelo zaskrbljena zaradi teh demonstracij, v katerih je bilo do zdaj ubitih vsaj 32 ljudi, na stotine jih je bilo ranjenih, več kot 600 ljudem pa je bila odvzeta prostost; ker je v državi zaradi uličnih zapor Moralesovih podpornikov primanjkovalo hrane in goriva, kar ima resne posledice za civilno prebivalstvo; ker obstaja zaskrbljenost zaradi nasilja, obtožb o nepotrebnih in nesorazmernih uporabi sile s strani varnostnih sil in razkola v družbi;
- H. ker organ, pristojen za upravljanje volitev, nima nikakršne verodostojnosti, eden od njegovih članov pa je med štetjem odstopil; ker opozicija ni priznala izida volitev, izvedenih v teh okoliščinah, in je obsodila domnevno volilno prevaro;
- I. ker EU ni napotila misije za opazovanje volitev s polnimi pooblastili, temveč jo je zastopala le majhna tehnična skupina treh nižjih uradnikov;
- J. ker so tako vlada kot volilni organi sprejeli tehnično zavezujočo revizijo strokovne skupine Organizacije ameriških držav, da bi se ponovno vzpostavilo zaupanje; ker je to revizijo podprl generalni sekretar OZN;
- K. ker je revizija 10. novembra 2019 pokazala velike nepravilnosti in manipulacijo v času volitev, zato je Organizacija ameriških držav pozvala k razveljavitvi izida volitev in priporočila nov volilni postopek, v katerem bi morali sodelovati novi volilni organi, da bi zagotovili izvedbo verodostojnih volitev;
- L. ker so po predstavitvi revizijskega poročila Organizacije ameriških držav 10. novembra 2019, v katerem poziva k razveljavitvi volilnega postopka in njegovi ponovitvi, številni

visoki državni uradniki odstopili, vključno s predsednikom, podpredsednikom, predsednico senata in predstavniki volilnega telesa; ker so Evo Morales in nekateri drugi člani njegove vlade morali odstopiti, zapustiti državo in prenehati opravljati svoje funkcije; ker so vodilni predstavniki oboroženih sil predlagali odstop Eva Moralesa; ker bi se morale oborožene sile in policija vzdržati vplivanja na politične procese in bi morale biti pod civilnim nadzorom;

- M. ker je Jeanine Añez podpisala sporni odlok o zaščiti oboroženih sil pred kazenskim pregonom zaradi dejanj, storjenih z namenom ponovne vzpostavitve javnega reda;
  - N. ker je druga podpredsednica Jeanine Añez zaradi več odstopov začasno prevzela predsedniško vlogo, da bi hitro razpisala nove predsedniške volitve, saj je to edini demokratični in ustavni način za rešitev sedanje krize;
  - O. ker sta tako spodnji kot zgornji dom bolivijskega parlamenta 23. novembra 2019 potrdila zakonodajo, ki omogoča ponovno izvedbo predsedniških volitev in ki jo je nato podpisala začasna predsednica Añez; ker potrjena zakonodaja prepoveduje kandidacijo po dveh zaporednih predsedniških mandatih, kar pomeni, da Evo Morales ne more kandidirati;
1. pozdravlja dejstvo, da sta oba doma odobrila ukrepe za pripravo naslednjih predsedniških volitev, ter meni, da je za ponovno vzpostavitev stabilnosti v Boliviji potrebna čim hitrejša izvedba novih volitev, zato podpira cilj imenovanja novega neodvisnega volilnega sodišča, da bi zagotovili pregledne volitve; poziva začasne oblasti, naj prevzamejo odgovornost za verodostojnost postopka in organizirajo pravilno izvedene in vključujoče volitve, na katerih bodo imeli priložnost sodelovati vsi politični akterji v skladu z bolivijskim pravom in ustavnim redom;
  2. obsoja bolivijske oblasti zaradi pomanjkanja preglednosti in verodostojnosti ter poskusa prevare, s čimer so kršile pravice državljanov Bolivije, da svobodno in demokratično izvolijo svojega predsednika; obsoja poskus volilne prevare, ki je hudo kaznivo dejanje; želi spomniti, da je treba v skladu z bolivijsko zakonodajo volitve razveljaviti, posameznike in organizacije, vpletene v takšne nezakonite postopke, pa samodejno izključiti iz volilnih teles;
  3. odločno zavrača nasilje in uničevanje po volitvah 20. oktobra 2019, izreka sožalje vsem družinskim članom žrtev in poziva k sojenju odgovornim;
  4. izraža polno podporo in priznanje delu volilnih opazovalcev Organizacije ameriških držav, ki v Boliviji delujejo v izjemno težkih razmerah;
  5. pozdravlja odločitev, da se vojska umakne iz območij, kjer potekajo protesti, in da se razveljavi zakon, ki jim daje široko diskrecijsko pravico pri uporabi sile; poziva varnostne sile, naj pri ohranjanju varnosti in javnega reda delujejo sorazmerno in zadržano; poziva k takojšnjim, nepristranskim, preglednim in temeljitim preiskavam nasilja ter k sojenju odgovornim;
  6. poziva nove začasne oblasti, naj sprejmejo potrebne ukrepe za izboljšanje stanja in povrnitev zaupanja, njihov glavni cilj pa naj bo organizacija volilnega postopka; poziva, naj se vzpostavi dialog, ki bo usmerjen v takojšnjo organizacijo novih demokratičnih, vključujočih, preglednih in poštenih volitev, z novo sestavljenim volilnim organom, da

bi našli izhod iz sedanje krize in se izognili političnim povračilnim ukrepom; poziva začasno vlado, naj ne sprejme nobenih škodljivih ukrepov, ki bi lahko razmere še poslabšali;

7. pozdravlja posredniško vlogo EU in katoliške cerkve pri dosegu sporazuma med stranmi o izvedbi svobodnih, vključujočih in preglednih volitev v določenem časovnem okviru in v skladu z bolivijsko ustavo;
8. ponovno poudarja, da so spoštovanje neodvisnosti sodstva, politični pluralizem ter svoboda zbiranja in izražanja za vse Bolivijce, vključno s kmečkimi domorodnimi narodi in ljudstvi, temeljne pravice ter nosilni stebri demokracije in pravne države;
9. zahteva, da novi volilni postopek poteka v navzočnosti verodostojnih in preglednih mednarodnih opazovalcev, ki lahko svobodno delujejo in si izmenjujejo svoje neodvisne pripombe;
10. izraža pripravljenost pomagati v tem volilnem postopku in poziva podpredsednico/visoko predstavnico, naj napoti misijo EU za opazovanje volitev s polnimi pooblastili;
11. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, bolivijski vladi, andskemu parlamentu in skupščini EUROLAT.